

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/172/2014
Identifikačné číslo spisu: 4014200556
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4014200556.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubici Filovej, v právnej veci navrhovateľky: A. D., bytom C., zastúpená Mgr. Tiborom Ivánom, bytom ako navrhovateľka proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie o predčasný starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. augusta 2014, č.k. 19Sd/140/2014-32, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 26. augusta 2014, č.k. 19Sd/140/2014-32, m e n í t a k, že rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 30.04.2014 z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke trovy konania v sume 7,14 € a to v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia k rukám zástupcu navrhovateľky.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne z 30.04.2014, č. XY, ktorým podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) žiadosť navrhovateľky o predčasný starobný dôchodok zamietla z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 10.03.2014 (213,90 €) nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (237,70 €).

Preskúmané rozhodnutie považoval krajský súd za správne a zákonné. Požiadavku navrhovateľky, aby jej bolo započítané obdobie od 01.09.1972 do 31.08.1973, teda opakovaný 2. ročník strednej školy, aby odporkyňa predĺžila rozhodujúce obdobie pred 01.01.1984 tak, aby v ňom bolo 22 kalendárnych rokov a aby posledný rok rozhodujúceho obdobia - rok 2007 použila správny všeobecný vymeriavací základ, nepovažoval za dôvodnú.

K prvej námietke, že opakovaný 2. ročník strednej školy je započítateľnou dobou pre účely dôchodkového zabezpečenia, uviedol, že nakoľko sa podľa ustanovení platných v rozhodnom období započítava len doba potrebná na prípravu na povolanie, v období od 01.01.1965 do 31.08.1984, nie je

možné započítať opakované ročníky štúdia.

K druhej námietke, že bolo potrebné predĺžiť rozhodujúce obdobie pred 01.01.1984 uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo nepochybne preukázané, že odporkyňa pri posudzovaní rozhodujúceho obdobia rokov určeného v čase od 1984 až 2013, postupovala správne. V tomto rozhodujúcom období bolo 22 kalendárnych rokov, z ktorých bolo možné určiť osobný mzdový bod. Preto nebolo potrebné predĺžiť rozhodujúce obdobie pred rok 1984.

K tretej námietke k posúdeniu všeobecného vymeriavacieho základu pri roku 2007 uviedol, že posledným rokom rozhodujúceho obdobia bol rok 2013, preto odporkyňa správne použila všeobecný vymeriavací základ za rok 2007.

Ostatnú právnu argumentáciu nepovažoval za spôsobilú spochybniť vecnú správnosť ani zákonnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V dôvodoch odvolania zopakovala nesúhlas vyjadrený už v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu smerovaný k zhodnoteniu doby dôchodkového poistenia a nesúhlasila ani so spôsobom výpočtu sumy predčasného starobného dôchodku. Konkrétne namietala, že po 1/ do obdobia dôchodkového poistenia nebolo započítané obdobie od 01.09.1972 do 31.08.1973, teda 2. ročník strednej školy, ktorý následne opakovala (§ 255 ods. 1 zsp v spojení s § 6 ods. 1 bod 4 zák. č. 101/1964 Zb. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov), po 2/ odporkyňa nepredložila rozhodujúce obdobie pred 01.01.1984 tak, aby v ňom bolo 22 kalendárnych rokov a to napriek tomu, že bez uvedeného započítania rozhodujúce obdobie nezahŕňa 22 rokov (§ 63 ods. 7 zsp), po 3/ odporkyňa v súvislosti s posledným rokom rozhodujúceho obdobia - rok 2007 pri výpočte osobného mzdového bodu nepoužila všeobecný vymeriavací základ za posledný rok rozhodujúceho obdobia (§ 11 ods. 2 zsp). Odvolaním napadnuté rozhodnutie žiadala zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa zotrvala na svojom rozhodnutí, žiadala ho ako vecne správne potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej časti piatej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred 01. júlom 2016, sa dokončia podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu dôvodov odvolania, rozhodol o odvolaní bez pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP) tak, že mu vyhovel.

Predmetom preskúmania v danom konaní bolo rozhodnutie odporkyne z 30.04.2014, č. XY, ktorým navrhovateľke podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť o predčasný starobný dôchodok.

Odvolací súd z pripojených spisov zistil, že odporkyňa rozhodnutím č. XY zo dňa 30.04.2014 zamietla podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení žiadosť navrhovateľky o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 10.03.2014 nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 10.03.2014 je 213,90 € mesačne, to znamená, že nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu v rozhodnom období, čo je 237,70 €. K 10.03.2014 žiadateľka získala 11878 dní obdobia dôchodkového poistenia, presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zák. č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov považujú okrem už vyššie zmienenej doby opakovaného 2. ročníka strednej školy. K 10.03.2014 získala 32 rokov a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia. V

ďalších dôvodoch odôvodnenia rozhodnutia odporkyňa s poukazom na jednotlivé zákonné ustanovenia zdôvodnila postup pri výpočte sumy predčasného starobného dôchodku. Neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia bol aj osobný list dôchodkového poistenia.

Pojem obdobie dôchodkového poistenia je vymedzený v § 60 zák. č. 461/2003 Z.z. a okrem toho v prechodnom ust. § 255 cit. zákona, v prvom odseku ktorého je ustanovené, že za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01. januárom 2004, podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Treba prisvedčiť krajskému súdu v tom, že doby zamestnania a náhradné doby sa hodnotia podľa právnych predpisov platných v čase, kedy sa získali, ak neskoršie predpisy neustanovia iný spôsob ich hodnotenia. Odvolací súd však dodáva, že pod pojmom „iný spôsob hodnotenia ...“ je potrebné v danom kontexte vnímať iba ako výhodnejší pre poistencu, čo v praxi už v iných rozhodnutiach ustálil (napr. 4So/120/2007). V ďalšom konaní bude preto potrebné pri právnom posúdení veci spravovať sa týmto právnym názorom.

Odvolací súd námietky navrhovateľa ohľadom započítania doby štúdia na dôchodkové účely považoval za opodstatnené z týchto dôvodov:

- v období od 01.01.1965 do 31.12.1975 sa vzťahoval na započítanie doby štúdia na dôchodkové účely zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení - § 6 ods. 1 štvrtý bod. Dobou zamestnania sa rozumela doba štúdia na školách, vrátane vysokých škôl, potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky. Právne predpisy sociálneho zabezpečenia účinné pred 01.01.1976 neobsahovali právnu úpravu definujúcu rozsah sústavnej prípravy dieťaťa na budúce povolanie. Na posudzovanie sústavnej prípravy dieťaťa na budúce povolanie štúdiom sa používali predpisy o nemocenskom poistení (napr. § 1 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 95/1968 Zb. o poskytovaní prídavkov na deti v nemocenskom poistení). Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 štvrtého bodu zákona č. 101/1964 Zb. sa dobou zamestnania rozumela doba štúdia na školách, vrátane vysokých škôl, potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb. v znení účinnom do 31.08.1984 (od 01.09.1984 bolo toto ustanovenia novelizované zákonom č. 56/1984 Zb.) sa dobou zamestnania rozumela doba štúdia na školách potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky. Preto podľa týchto ustanovení sa započítava len doba potrebná na prípravu na povolanie, v období od 01.01.1965 do 31.08.1984 nie je možné započítať opakované ročníky štúdia. Štúdiom sa započíta v rozsahu, v akom malo skutočne trvať. V období od 01.09.1984 do 31.12.2003 sa započíta štúdiom v rozsahu, v akom skutočne trvalo, čo znamená, že sa započíta štúdiom vrátane opakovaných ročníkov. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že pre navrhovateľku neskoršia legislatívna úprava priniesla výhodnejšiu pozíciu pre posudzovanie opakovaného ročníka štúdia, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné pre obdobie dôchodkového zabezpečenia navrhovateľky započítať ako dobu dôchodkového poistenia.

Štúdiom navrhovateľky na Strednej priemyselnej škole stavebnej v období od 01. septembra 1972 do 30. júna 1973, počas ktorého absolvovala opakovane 2. ročník, bolo štúdiom na škole; spĺňa preto navrhovateľka podmienky, za ktorých by bolo možné hodnotiť toto obdobie ako dobu zamestnania, resp. poistenia pre výšku jej predčasného starobného dôchodku.

Ostatné obdobie dôchodkového poistenia a hodnoty osobných mzdových bodov boli započítané na základe evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia a poistenia, ktoré sa nachádzajú v centrálnej evidencii Sociálnej poisťovne.

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd považoval odvolanie navrhovateľky za opodstatnené, preto mu vyhovel a rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Úlohou odporkyne bude znovu prehodnotiť žiadosť navrhovateľky o predčasný starobný dôchodok v

rozsahu vyššie naznačenom.

Navrhovateľku na súdnych pojednávaniach vedených krajským súdom zastupoval jej splnomocnený zástupca Mgr. Tibor Iván na základe plnej moci zo dňa 27.07.2014, ktorý elektronickou poštou odoslanou dňa 02.08. 2014 vyčíslil podľa § 137 O.s.p. v znení vyhlášky uplatnenú náhradu trov prvostupňového súdneho konania úhrnom vo výške 7,14 €. Podľa špecifikácie ide o cestovné: 2x0,82 €, stravné 4 € a poštovné 1,50 €, ktoré odvolací súd v plnom rozsahu schválil, keďže navrhovateľka bola v konaní úspešná.

Náhradu trov odvolacieho konania navrhovateľke odvolací súd nepriznal, lebo navrhovateľka síce mala v odvolacom konaní úspech, ale trovy si v lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku neuplatnila a z obsahu spisu ani nevyplýva, že by jej nejaké vznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.